

ΜΕ ΤΑ «ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ»

Ο Μυταράς καταγγέλλει τούς φορείς τής βίας

ΑΠΟΨΗ Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΓΚΑΛΕΡΙ ΙΟΥΛΑΣ - ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Η παρουσίαση έργων του Δημήτρη Μυταρά, που αρχίζει απόψε στις δύο γκαλερί «Ιούλας - Ζουμπούλακη» αποτελεί καλλιτεχνικό γεγονός, ιδιαίτερης σημασίας, στην καλλιτεχνική μας ζωή. Οι πίνακες του γνωστού ζωγράφου έγιναν στο διάστημα 1971-1976 και μία σειρά από φωτογραφικά ντοκουμέντα που δημοσιεύονται στον κατάλογο, δίνουν το κλειδί για την πρώτη ύλη αυτών των έργων. Παράλληλα, η σειρά των αγνώστων σχεδίων που εκτίθεται και αντιπροσωπεύει δουλειά

ζουμε καθημερινά γύρω μας, τις μεταβάλλει σε σύμβολα. Η ζωγραφική αυτή δεν ήταν νατουραλιστική με την παλιά σημασία του όρου. Ήξεφαζε μία κριτική θέση απέναντι στις μορφές και τις καταστάσεις που απεικόνιζε. Π.χ. χρώματα δυσάρεστα, ένοχλητικά, ανθρώπινες μορ-

να πλαίσιο, πραγματικά έλεγειακό, για την τελευταία δουλειά του Μυταρά. Με μία καθαρή, ιστορική θα λέγαμε, όραση, οι αναμφισβήτητες αποδείξεις ενός αρχαίου πολιτισμού, συντηρούν και υποβάλλουν ιδεολογικά τις μορφές βίας μέσα στους αιώνες. Τα πρόσωπα των επιτυμβίων πορτραίτων είναι

ΤΗΣ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ ΣΠΗΛΙΑΔΗ

μιάς 20ετίας, είναι ένδεικτική τής δύσκολης και δημιουργικής πορείας, που ο καλλιτέχνης ακολούθησε, παρ' όλο που έγιναν στο περιθώριο τής ζωγραφικής μεγάλου μεγέθους.

Η προσπάθεια του Μυταρά όλ' αυτά τα χρόνια ήταν να ένοποιήσει το φυσικό του χώρο. Χρησιμοποιεί την έντονη παράταση για να συνειδητοποιήσει ώρισμένες καταστάσεις, πολλές φορές πολιτικοκοινωνικές.

—Γνωρίζω τον κίνδυνο τής «περιγραφής» στη ζωγραφική, λέει ο ζωγράφος, αλλά πιστεύω ότι πρώτα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τους στόχους μας και κατόπιν να βρούμε την εικαστική διατύπωση. Το αντίθετο θα ήταν παράλογο. Νομίζω ότι στην Ελλάδα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε τα προβλήματα μας πριν απ' όλα. Κάποια στιγμή η ελληνική τέχνη πρέπει να πατήσει με δικιά της πόδια.

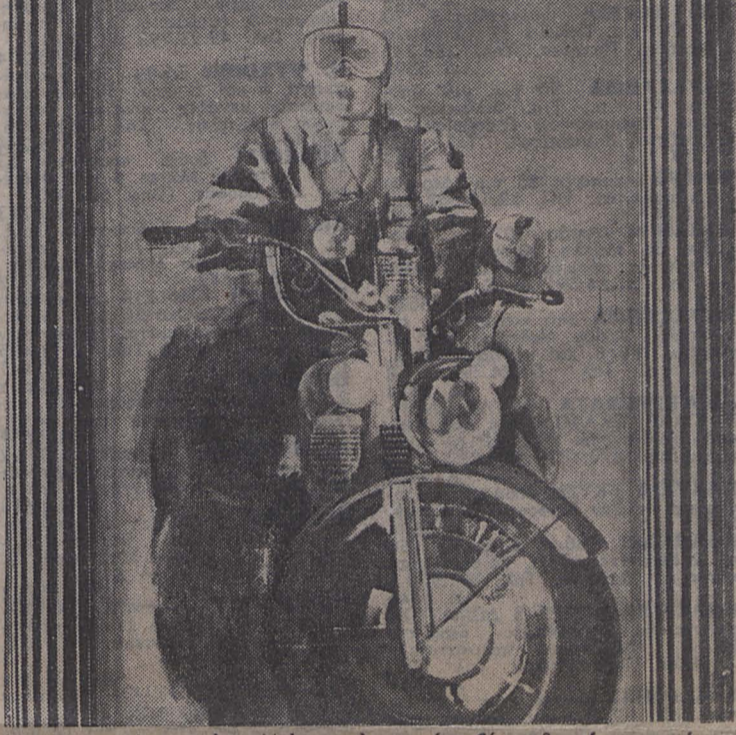
Ο Μυταράς γεννήθηκε κι έζησε τα παιδικά του χρόνια στην Χαλκίδα. Ζωγραφική έχει σπουδάσει στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών με καθηγητή τον Μόραλη και τον Παπαλουκά. Στη διάρκεια των σπουδών του διακρίθηκε, βραβεύθηκε, έπαινήθηκε. Από εκεί και πέρα παρουσιάζεται σε πολλές εκθέσεις εδώ και στο εξωτερικό, αναδειχεται ένας από τους καλύτερους ζωγράφους τής γενιάς του. Στα 1961 φεύγει με υποτροφία για το Παρίσι, όπου παρακολουθεί μαθήματα σκηνογραφίας με τον Ζαν-Λουί Μπαρό και τον Λαμπίς. Όταν θα γυρίσει μετά από τρία χρόνια στην Ελλάδα θα άσχοληθή σοβαρά και με την σκηνογραφία. Συνεργάζεται με πολλά θέατρα και παρουσιάζει τις «Σπουδές για το θέατρο», μία σειρά από σκηνογραφικές μακέττες, όπου κάτι έχει αιχμαλωτισθή από την μαγεία και τον μύθο του θεάτρου.

Η παρουσία του είναι κίβλας αισθητή στον καλλιτεχνικό χώρο. Όσπου, στα 1966 παρουσιάζει τους «καθρέφτες» του, μία σειρά από έργα ενός αφαιρετικού έκπρεσιονισμού κι ενός πολύ αξιοσημείωτου προσωπικού ύφους.

Αργότερα εγκατέλειψε τις άφηρημένες του συνθέσεις για να έρευνήσει τον χώρο του φωτογραφικού ντοκουμέντου. Ήταν μία τάση που εγκαινίασε ο Ισπανός Γκενοβές στη Μπιενάλε του 1966 και που αντιπροσώπευε τις έρευνες πολλών καλλιτεχνών σ' όλο τον κόσμο.

Ο Μυταράς έξηγουσε τότε αυτή τη στροφή στη συγκεκριμένη εικόνα τής επικαιρότητας, που έδινε αναγκαστικά την «θέση» στο έργο.

—Η προσπάθεια, είπε ο Μυταράς, να δώ τα πράγματα μέσα από τα πλαστικά μέσα τής άφισσας, του κινηματογράφου, τής φωτογραφίας και του δημοσιογραφικού ντοκουμέντου, αποβλέπει στη χρησιμοποίηση στοιχείων «οίκειων» στο μεγάλο κοινό. Αυτά τα στοιχεία, κατά κανόνα, συνθέτουν μαζικές μορφές ψυχαγωγίας και ενημερώσεως. Πολλές φορές η χρησιμοποίηση μορφών, που αντίκρι-

Ο «Μοτοσυκλετιστής». Μία μορφή - φορέας βίας τής σύγχρονης Ιστορίας αντιπροσωπευτική στην τελευταία ζωγραφική εργασία του Μυταρά

φες τυπικές μιάς ώρισμένης κατηγορίας, κρατικών ή παρακρατικών υπαλλήλων. Ήταν κάτι σκληρό και γυμνό, που δεν άφηνε περιθώρια για ψευδαισθήσεις. Ήταν μία προσπάθεια να μεταβληθή η συνείδηση του άμετοχου θεατή σε μία έν έργηγορσει συνείδηση πολύλιτη.

Σ' αυτή τη ζωγραφική του φωτογραφικού ρεαλισμού, προστέθηκαν αργότερα οι έρευνες μιάς γεωμετρικής τοπιογραφίας, με θρυμματισμένες κολώνες και σπασμένα αγάλματα. Ένα σημαδι μηχανικής όρασης, οι όριζόντιες γραμμές τής φωτογραφικής μηχανής, συνδέει αυτά τα έργα μεταξύ τους και με την προηγούμενη σειρά. Είναι χαρακτηριστική η καταθλιπτική αίσθηση που αναδύεται από τα θραυρικά μνημεία και το στοιχείο τής φθοράς στα αρχαία αγάλματα. Τα αρχαία επιτύμβια έδωσαν έ-

συνήθως μοτοσυκλετιστές, τηλεφωνητές, άνθρωποι με σκυλιά ή δίπλα σε μία νεκρή φύση.

Ίσως τίποτα δεν καταγγέλλει με τόση σκληρότητα και καθαρότητα το φασιστικά χρησιμοποιημένο σλόγκαν του έλληνοχριστιανικού πολιτισμού, πρώτη ύλη του «Έλλάς Έλλήνων Χριστιανών», όσο τα σκληρά αυτά πρόσωπα — φορείς τής βίας μέσα στα πλαίσιά τους από αρχαίες κολώνες, άξεπέραστης άρμονίας.

● ΧΘΕΣ άνοιξαν οι εκθέσεις ζωγραφικής: Του Βασίλη Κελαϊδη στην Άστρο, του Βαγγέλη Δημητριά στο «Κέντρο Εικαστικών Τεχνών», τής Άλεξ Μυλωνά στο Πολυτεχνείο (Δημοκρίτου 20), τής Διοχάντης στην «Σύγχρονη Χαρακτική», Χάρητος 8, του Πειραιώτη ζωγράφου Βαγγέλη Μαρίνου στη «Ροτόντα», Σκουφά 20.

